

CROATIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
CROATE A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
CROATA A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

ODJELJAK A.

Napišite komentar na jedan od navedenih tekstova:

1 (a)

PRED JEDNOM STAROM
NADGROBNOM PLOČOM

Kroz nekoliko stoljeća sve kiše
I mrazovi, i snijezi svake zime
Pomagali su vremenu da zbriše
Pismena, što su nekad bila ime
5 Na ovoj ploči. Nije više vidljiv
Ni gordi grb. Gle, postao je stidljiv
I sakrio se. Ime, roda znamen -
Oboje nesta. Sporo vrijeme hodi
Al ono što je klesano u kamen
10 Za njeg je kao pisano na vodi.

Dobriša Cesarić, "Slap",
izabrane pjesme, Zagreb 1970.

1 (b)

Tuže mi se danas neki mladi pisci da smisle u glavi sve što hoće napisati, ali kad dođu pred bijeli papir, sve se to odjednom pretvara u ništa. Kao da im sam papir nabija komplekse. Osjećaju se, vele, kao oni učenici u školi koji odgovaraju profesoru: "Ja znam sve što me pitate, samo se ne mogu izraziti!"
5 Papir je, vele, kao nekakva nepregledna pustinja u kojoj ništa ne raste.

Tješim ih da to nije ništa novo. I prije njih ljudi su se žalili da nema većeg osjećaja osamljenosti nego u društvu bijelog
10 lista papira. Možeš sjediti u bučnoj, pretrpanoj kavani, dovoljno je da staviš preda se list papira i ti si sam i bespomoćan kao putnik u Sahari. A pustinja nas, zna se, obmanjuje svojim prostranstvom koje kao da obećava beskraj mogućnosti, ali čim krenemo u nekom smjeru po nevinom bijelom pijesku svi se naši
15 ciljevi pokažu kao fata morgana.

Oni su u tim stvarima još zeleni.

Pričam im kao stariji, iskusniji kolega kako smo mi, koji smo to s mrčenjem papira počeli prije četrdeset godina, bili drukčiji. Nismo mi dopuštali da nam papir stvara komplekse.
20 Komplex manje vrijednosti možeš dobiti samo ako se smatraš više vrijednim, pa se razočaraš. Mi društveno nismo bili vrijedni ni koliko kopriva od koje se papir onda navodno pravio, nismo se imali u što razočarati. Mi smo pisali na poledinama.

Sjetio sam se toga neki dan, kad sam u jednom interviewu
25 sa Slobodanom Novakom pročitao kako svoje piskaranje nije držao ni toliko vrijednim da na njega troši čisti bijeli bankpost, nego je rabio samo papir već ispisan s jedne strane. Zapravo, nije on smatrao svoje pisanje manje vrijednim, nego papir više vrijednim. Svojevremeno je to gotovo i bio. List bankposta je
30 bio skuplji nego tipkačica koja bi ga istipkala, cijena veća nego honorar njime zaslužen.

Antun Šoljan, "Prošlo nesvršeno vrijeme", str. 56, Zagreb 1992.

ODJELJAK B.

Napišite sastavak potaknut jednom od navedenih teza. Svoj ćete odgovor temeljiti na bar dvama djelima iz Odjeljka 3, kojima ste se bavili. Dopušteno je obazirati se i na druga djela, ali ona ne bi smjela predstavljati glavno polazište Vašem odgovoru.

2. "Kakvoća književnog djela ovisi o kakvoći likova u djelu." Razmotrite tu tvrdnju na temelju djela kojima ste se bavili.
  3. Usporedite autorska stajališta prema moralnim pitanjima što ih postavljaju, u djelima kojima ste se bavili. Pokažite, u svakom slučaju posebno, kako su ta stajališta bila iznesena i s kojim učinkom.
  4. Na koji su način i kojim sredstvima pisci djela kojima ste se bavili pokazali da su svjesni svoje društvene odgovornosti pisca?
  5. Početak svakog djela važan je početni uzorak koji se na različite načine može primijeniti na cijelo djelo. Usporedite načine na koje su pisci djela kojima ste se bavili koristili početak djela kao plodan uzorak glede razvitka cjeline djela kojemu taj uzorak pripada.
  6. Uspjeh mnogih književnih djela u velikoj mjeri ovisi o učinkovitoj porabi kontrasta. Ustanovite i istražite načine na koje su pisci djela kojima ste se bavili rabili te kontraste i s kojim učinkom.
-